

Բնական թվերը, գրոն ու թվերի գրառումը

Առարկաների քանակը հաշվելիս թվերին սկսած մեկից, քայլ առ քայլ մեկ ենք գումարում՝ արդյունքում ստանալով

1, 2, 3, 4, ..., 99, 100, ... **շարքի թվերից որևէ մեկը:** Հաշվելիս առաջացող թվերը կոչվում են բնական թվեր, իսկ շարքը՝ բնական թվերի շարք:

Ամենափոքր բնական թիվը 1-ն է:

Թվերը գրի են առնվում հետևյալ տասը թվանշանների միջոցով՝

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9:

Օրինակ՝ 569, 45987, 15, 598:

Թվանշանները որոշ թվերի սեղմ, միայն մեկ նշան պարունակող գրառումներ են:

Ցանկացած թիվ կարելի է գրի առնել տասը թվանշանների միջոցով այն բանի շնորհիվ, որ թվի գրառման մեջ թվանշանի իմաստը կախված է նրա գրառման դիրքից:

Թվերի գրառման այս եղանակները (համակարգերը), որոնցում թվանշանի իմաստը կախված է նրա գրառման դիրքից, կոչվում է **դիրքային**: Թվերի գրառման այս համակարգը կոչվում է նաև **տասական**, քանի որ նրանում գործածվում են տասը թվանշան:

Հայերը նախքան դիրքային համակարգին անցնելը թվերը գրառելու համար օգտագործում էին այբուբենի տառերը:

Ա-Թ տառերը նշանակու էին **1-9** թվերը:

Ժ-Ղ տառերը նշանակու էին **10-90** թվերը:

Ճ-Ջ տառերը նշանակու էին **100-900** թվերը:

Ռ-Ք տառերը նշանակու էին **1000-9000** թվերը:

Առաջադրանքներ

1. Քանի՞ տարբեր թվանշաններ են օգտագործվում 45688876 թվի գրառման մեջ:

5
2. Քանի՞ տասնյակ է պարունակվում հետևյալ թվերից յուրաքանչյուրում՝

87'8, 49'4, 38'3, 12'1, 99'9, 85'8:
3. Քանի՞ հարյուրյակ է պարունակվում հետևյալ թվերից յուրաքանչյուրում՝

156'1, 569'5, 458'4, 359'3:
4. Թվանշաններից որո՞վ չի կարող սկսվել թվի գրառումը: Թվանշաններով գրի առեք այն թիվը, որը

57

Պարունակում է 5 տասնյակ և 5 միավոր:

5. Թվանշաններով գրի առեք այն թիվը, որոնք պարունակում են՝

55

- Հինգ տասնյակ և յոթ միավոր,
57
- Ութ հարյուրյակ և 9 միավոր,
809
- Ինը հարյուրյակ, հինգ տասնյակ և յոթ միավոր,
957
- Մեկ հարյուրյակ և 8 տասնյակ,
108
- Երեք հազարյակ, վեց հարյուրյակ, երեք միավոր:
3603

Թվի ներկայացումը կարգային միավորների գումարի տեսքով

Այն թվերը, որոնց ամենամեծ կարգում գրված է 1, իսկ եղած մյուս կարգերում՝ 0-ներ, կոչվում են կարգային միավորներ:

Կարգային միավորներն են, օրինակ՝ 1; 10; 100; 1000; 10000:

Օրինակ՝ 3698 թվը ներկայացնենք կարգային միավորների գումարի տեսքով

$$3698=3 \cdot 1000+6 \cdot 100+9 \cdot 10+8 \cdot 1$$

Առաջադրանքներ

1. Հետևյալ թվերը ներկայացրեք կարգային միավորների գումարի տեսքով.

$$3895=3 \times 1000+8 \times 100+9 \times 10+5 \times 1$$

$$2569=2 \times 1000+5 \times 100+6 \times 10+9 \times 1$$

$$456987=4 \times 100000+5 \times 10000+6 \times 1000+9 \times 100+8 \times 10+7 \times 1$$

2. Հետևյալ թվերը ներկայացված են կարգային միավորների գումարի տեսքով:

Ինչպիսի՞ն կլինի նրանց դիրքային գրառումը:

Օրինակ՝ $6 \cdot 1000+2 \cdot 100+7 \cdot 1=6207$

$$8 \cdot 1000+2 \cdot 100+5 \cdot 1=8205$$

$$2 \cdot 100000+4 \cdot 1000+9 \cdot 100=24900$$

$$5 \cdot 1000+3 \cdot 100+2 \cdot 10+5 \cdot 1=5325$$

Բնական թվերի ընթերցումը

Թվերը ընթերցելու համար, թվի գրառումը, աջից սկսելով, սրոհում ենք խմբերի՝ դասերի, խմբերից յուրաքանչյուրում՝ երեք թվանշան:

Աջից առաջին խումբը անվանում ենք միավորների դաս, ապա գալիս է՝ հազարավորների դասը, հետո՝ միլիոնների, միլիարդների կամ բիլիոնների, տրիլիոնների դասերը և այլն:

Ընթերցման ժամանակ միավորների դասի անվանումը չի ասվում, չի ասվում նաև միայն զրոներ պարունակող դասի անվանումը:

Օրինակներ՝ 735.656.989 թիվը կարդում ենք՝ յոթ հարյուր երեսունհինգ միլիոն վեց հարյուր հիսունվեց հազար ինը հարյուր ութսունինը:

8.000.235 թիվը կարդում ենք՝ ութ միլիոն երկու հարյուր երեսունհինգ :

Առաջադրանքներ

1. Կարդացե՛ք թվերը.

$$4568968$$

$$25000508$$

$$56974$$

$$25695220$$

100056000

2. Գրե՛ք թվանշաններով և կարդացե՛ք թվերը.

875 հազար=875000

510 միլիարդ 327միլիոն=510327000000

3. Միայն թվանշաններով գրի՛ առեք հետևյալ թվերը.

302մլն35հազ.302035000

1մլրդ200հազ.=100200000

96մլն20հազ.32 4. =96020324

4.Թվանշաններով գրի՛ առեք հետևյալ թվերը.

Երեք միլիոն երկու հարյուր հազար չորս հարյուր քսանվեց=3200426

Երկու հարյուր քսանվեց հազար ինը

226009

Վեց միլիոն երկու հարյուր հիսունվեց:

6000256

Մաթեմատիկայի ֆլեշմոբի խնդիրներ.

1. Մեր այգում կա 120 ծառ, որոնցից 30 հատը նռենի է, իսկ 40 հատը թզենի, մնացածը խնձորենի: Քանի՞ խնձորենի կա այգում:

$$40+30=70$$

$$120-70=50$$

Պատ.՝ 50 խնձորենի

2. Ուսումնական ճամփորդության ժամանակ 24 հոգանոց սովորողների խմբի ուղիղ կեսը զբաղվեց տեղանքի մաքրությամբ: Մնացածի կեսը տեղանքի բուսականությունն ուսումնասիրեց: Մյուս սովորողները լուսանկարեցին ընկերներին: Քանի՞ սովորող զբաղվեց լուսանկարչությամբ:

6

3. Նավահանգստում կա 5 շոգենավ: Նրանք գտնվում են մեկը մյուսից 3 կմ հեռավորության վրա: Որքա՞ն է առաջին և հինգերորդ շոգենավերի միջև եղած հեռավորությունը:

12կմ

